

REFERAT

Møte i Statnetts Markeds- og driftsforum 2017-04

Møtedato/tid/sted:

08. november 2017 / kl. 10:30-15:00 og 09. november 2017 / kl. 11:00-13:00, Nydalen alle 33

Saksbehandler/adm. enhet:

Gabriella Larsson / ST

Medlemmer tilstede 8. november:

Wenche Teigland
Jon Eirik Holst
Frode Leversund
Knut Lockert
Oluf Ulseth
Pål Tore Svendsen
Kristin Karlstad

Fraværende:

Hilde Bakken
Bård Olav Uthus

Statnetts administrasjon tilstede:

Bente Monica Haaland
Erik Skjelbred
Øivind Kristian Rue
Gabriella Larsson
Tom Tellefsen
Håkon Borgen (sak 2017-04-02, 2017-04-03)
Auke Lont (sak 2017-04-06, 2017-04-07)
Elisabeth Vardheim (sak 2017-04-06)
Kjerstin Bakke (sak 2017-04-04)

Medlemmer tilstede 9. november:

Frode Leversund
Knut Lockert
Oluf Ulseth
Pål Tore Svendsen

Fraværende:

Wenche Teigland
Jon Eirik Holst
Kristin Karlstad
Hilde Bakken
Bård Olav Uthus

Dokumentet sendes til:

Styret

Møte 08. november 2017 / kl. 10:30-15:00

SAK NR.

SAK

Møtet ble åpnet.

Referat fra forrige møte ble godkjent.

2017-04-01 Styreagenda

Bente Monica Haaland presenterte saken.

2017-04-04 Plan for anleggsforvaltning

Kjerstin Bakke presenterte saken.

Innspill til Statnett

Forumet påpekte viktigheten i å ha et jevnt pådrag av nyinvesteringer og reinvesteringer. Statnett har i sin portefølje fortsatt veldig mye aktivitet frem til 2022. Ved å bruke VVO modellen for investeringskostnader, i tillegg til driftskostnader, vil det tydeligere fremkomme om man har riktig balanse mellom vedlikehold på slutten av anleggenes levetid og nyinvesteringer. Videre spurte forumet om det er mulig å forlenge levetiden på anleggene ytterligere, og om Statnett monitorer linjer.

Forumet er interessert i SAMBA prosjektet, inklusive prediktiv vedlikehold og etterspurte en kunnskapsdeling og involvering av bransjen. Videre var forumet fornøyd med dreiningen i planen for anleggsforvaltning mot mer prediktivt vedlikehold.

Det ble stilt spørsmål om kostnadseffektiviteten i porteføljen og om de nett Statnett overtar som følge av tredje el-markedspakke, er i så dårlig forfatning at Statnett vil løfte kvaliteten vesentlig. Forumet drøftet forsyningssikkerhet og avveininger rundt kost/nytte, og pekte på at avbruddsstatistikken viste svært god forsyningssikkerhet samlet sett, og at den største delen av avbrudd skjer i distribusjonsnettet.

Veikart for ny teknologi i prosjektene

Håkon Borgen presenterte saken.

Innspill til Statnett

Forumet var fornøyd med at samarbeid med bransjen er fremhevet som et viktig tema i saken. I bransjen må selskapene spille hverandre gode. Hvis et selskap bruker en teknologi som reduserer kostnaden kan ikke andre selskaper velge den bort. For selskaper med mindre porteføljer er det krevende å bære risikoen ved å være først til å benytte nye løsninger og det er positivt at Statnett går foran.

Forumet ga også innspill på betydningen av systematisk teknologiutvikling i hvert prosjekt. Implementering av ny teknologi er utfordrende og det er viktig å bruke piloter der risikoen er som lavest. En sterk ledelse er derfor sentralt. Det er viktig å se sammenhengen mellom kunnskap, ledelse og risikovurdering.

2017-04-03 Klimaendringens betydning for fysiske påkjenninger på Statnetts overføringsanlegg

Håkon Borgen presenterte saken.

Innspill til Statnett Forumet poengterte at det er viktig å inkludere klima og risikovurderinger i planen for anleggsforvaltning.

Forumet merker seg at Statnetts vær- og klimamodeller nå i større grad kan predikere økt risiko i driften flere dager før været inntreffer. Slik informasjon vil være av stor viktighet for andre nettselskap og kunder som Gassco, da de kan tilrettelegge sin drift på forhånd og iverksette beredskap. Forumet ber Statnett å vurdere hvordan man kan dele denne informasjonen.

2017-04-05 **Leveringskvalitet i det norske kraftsystemet i 2016**

Øivind Kristian Rue presenterte saken

Innspill til Statnett Forumet understreket at det er stor spennvidde i kompetanse og kapasitet hos nettselskapene for å kunne påta seg roller og oppgaver som systemoperatør i distribusjonsnettene (DSO). Forumet er opptatt av at Statnett ikke skal påta seg unødvendige oppgaver som andre kan håndtere, og rasjonale for oppgavefordelingen må vurderes.

Tett samhandling er viktig, for eksempel for å unngå spenningsdipper, og forbedret samhandlingen mellom nettnivåer bør være i fokus.

Forumet diskuterte Statnett argument om at sentralnettet skal stå når andre nett faller. Det ble hevdet at 100 % leveringskvalitet til hver tid er for dyrt, men industrien fremhevet at en sikker leveranse er en forutsetning for å drive metallvirksomhet i Norge. Det ble samtidig pekt på at kompensasjonsordningen for ikke levert energi treffer distribusjonsnettene hardt.

2017-04-06 **15 % programmet: Reduksjon av kostnadsrammen i flere prosjekter**

Elisabeth Vardheim presenterte saken.

Innspill til Statnett Å redusere kostnaden totalt sett er en stor utfordring for bransjen. Statnetts 15 % program er bra, men synes vanskelig å kommunisere. Bransjen har fortsatt en oppfatning av at Statnett bruker for mye penger. Det er viktig at eksempler som denne saken viser til, blir synliggjort. Videre spurte forumet om hvor mye av det som ble presenterte er enkeltstående eksempler, og i hvor stor grad det er et resultat av systematisk arbeid.

Forumet påpekte at det er vanskelig å følge endringene i kostnadsutvikling på prosjektene og hva Statnett sammenligner med. Det skjer endringer i prosjektene som fremstår som om kostnadene øker og det er viktig at Statnett er tydelig i sin kommunikasjon om utviklingen i prosjektene.

I NUPen har man blitt bedre på å forklare endringene i investeringskostnader. Det hadde i tillegg hvert fordelaktig hvis man også forklarte utviklingen i driftskostnader.

Forumet mente at benchmarking av TSOer er hensiktsmessig for å sikre at Statnett alltid etterstreber de mest kostnadseffektive løsningene.

Diskusjon med styret: Hovedprinsippene ny tariffmodell

Bente Monica Haaland presenterte saken.

Innspill til Statnett Forumet poengterte at det er viktig å legge dagens EU regulering til grunn når man utvikler en ny tariffmodell. Videre konstaterte forumet at bransjen er kritiske til å fjerne k-faktoren. Det handler også om timing av endring i k-faktoren og det vil kreves en grundig utredning for å forstå effekten i hver enkelt punkt i nettet. Forumet understreket også viktigheten i å ha en forutsigbarhet og langsiktighet i tariffen. I tillegg er mange er imot å innføre ytterligere lokaliseringssignaler da de store investeringene allerede er tatt. Dagens marginaltapsystem og prisområder gir i seg selv tydelige signaler.

2017-04-07

Innspill til Statnett Forumet påpekte at det er mange faktorer som påvirker hva forbrukeren betaler. Tariffen for transmisjonsnett er kun en liten del av den totale regningen og det er derfor lite hensiktsmessig å ha for stor fokus på forbrukergruppen. Det ble også stilt spørsmål til industriens betingelser ved å være tilknyttet transmisjonsnett i forhold til en tilknytning i distribusjonsnett da dette ikke var tilstrekkelig forklart i saken.

2017-04-08 **Orientering om Statnett**

Balanseringssamarbeid i Norden

Øivind Kristian Rue presenterte saken.

Innspill til Statnett Forumet er enig i at det er viktig med forpliktende nordisk samarbeid og støtter denne prosessen. Videre uttrykte man bekymring for at annet nordisk samarbeid blir skadelidende under den pågående uenigheten i Norden.

Orientering om driften

Tom Tellefsen presenterte saken.

2017-04-09 **Eventuelt**

Møtetidspunkt for 2018 ble vedtatt.

Møte nr. 1: Tirsdag 13. februar

Møte nr. 2: Tirsdag 8. mai

Møte nr. 3: Onsdag 5. september

Møte nr. 4: Onsdag 7. november

Gabriella sender ut innkallelser i outlook.

Møte 9. november med Statnett styre

Styreleder Per Hjort ønsket forumet velkommen, og understrekte at styret ønsker en åpen og direkte kommunikasjon. Styreleder presenterte styrets tanker om prinsippene i en ny tariffmodell og spurte om forumets innspill på dette.

Møteleder for forumet takket for anledningen å møte Statnett styre og ga en felles tilbakemelding på temaer som forumet mener er viktig å ha med seg i videre utvikling av tariffmodell.

MDF er bekymret for den høye kostnadsveksten i nettet og hvor mye kostnader som derfor skal fordeles. Hovedutfordringen er fordelingen av residualkostnaden og forumet mener at prinsippet om at forbruker skal bære hoveddelen av denne kostnaden skal bestå. Forumet poengterte at transmisjonsnettstariffen kun er en liten del av den totale regningen til forbrukeren, og at myndigheter har virkemidler (avgifter) som de kan bruke for å sikre nettets konkurransevne til den enkelte forbrukeren dersom det ble opplevd som et reelt problem.

I tillegg mente forumet at det er viktig å ta hensyn til bruk og behov for sentralnettet, og at en endring eller fjerning av k-faktoren vil ha store negative virkninger for områder med relativt god balanse mellom produksjon og forbruk, i tillegg til betydelige omfordelingsvirkninger. Forumet mener at k-faktoren ikke bør fjernes, men er åpne for å se på en områdemodell, gitt at de viktige prinsipper fra k-faktoren tas med i det videre arbeidet. Det er også en bred støtte for bruk av anleggsbidrag.

Kraftbransjen er opptatt av et velfungerende marked i Europa, og hvordan dette påvirker tariffingen i sentralnettet. Det ble poengtert at EUs tak på innmatingstariffer er begrunnet i et ønske om likere konkurranseflater i Europa for produksjon. Mer utvekslingskapasitet leder til et mer integrert marked og betydningen av felles regler betyr derfor mer for konkurransevnen for norsk produksjon. Kraftproduksjon i Tyskland betaler ikke innmatingstariff. Videre mener kraftbransjen at det er viktig tema at 40 % av kraftproduksjonen mates in i regionalnettet, mens all betaling går til sentralnettet. Det ville ha skapt en bedre balanse om hele eller deler av innmatingstariffen beholdes i regionalnettet. I tillegg er kraftbransjen kritisk til om det er effektivt å bruke tariffen som lokaliseringssignal, gitt at det allerede er tatt beslutning om de store investeringene i ny produksjon.

DistriktsEnergi understrekte behovet av å forstå konsekvensene av å fjerne eller endre k-faktoren. Det ble også poengtert at de 600 MNOK i innmatingstariff som i dag betales til Statnett men som mates in på regionalnett, ikke treffer de samme områdene som vil påvirkes av en endring/fjerning av k-faktoren.

Industrien poengterte at norsk industri er en viktig del av løsningen i den "grønne fremtiden" og at industrien er prissensitiv i et internasjonalt marked. Samfunnsøkonomi skal styre tariffordelingen og der bør denne priselastisiteten være en viktig faktor. Videre er industrien avhengig av en stø kurs og langsiktighet i rammebetingelser som tariffen.

Norsk olje og gass understreket også behovet for langsiktighet og forutsigbarhet. Videre poengterte Norsk olje og gass at det ikke er enkelt å få dagens lisenseiere og eiere i gasssystemet til å betale da eierskapet vil endres over tid. Dette bør tas hensyn til i en diskusjon om anleggsbidrag.

Styreformann løftet diskusjonen om priselastisitet hos forbrukeren; at det er et dilemma at priselastisiteten kan endre seg dramatisk når forbrukeren får alternativer til nett. Styret må se en del år fremover og kan ikke undervurdere hvor mye som vil endres.

Forumet mente at dette er en viktig diskusjon som det kreves fokus og bevisstgjøring rundt, men stilte seg spørrende til hvor raskt dette faktisk vil skje og mente derfor at denne diskusjonen uansett ikke er relevant for en tariffstrategi fra 2019 til 2023.

Forumet var fornøyde med at Statnett har satt TSO/DSO diskusjonen på dagsorden og etterlyser mer konkret innhold i denne diskusjonen.